

Undervisningsmateriale

Henry Heerup

– Hvad skulle vi gøre
uden fantasien?

Kunsten

Til underviseren

Du har nu åbnet et undervisningsmateriale, som vi håber, vil give dig og dine elever en god oplevelse i Kunstens udstilling *Henry Heerup – Hvad skulle vi gøre uden fantasien?*

Materialet kan differentieres og bruges fra børnehavebørn til studerende på ungdomsuddannelserne (fællesbetegnelsen i dette hæfte er elever). Det kan bruges, som en voksenstyret tilgang til udstillingen eller afhængig af alder og niveau, kan eleverne arbejde mere selvstændigt med undervisningsmaterialet.

Materialet består af tolv sider og fem formidlingsnedslag i udstillingen: Pladsen, Skraldemodellerne, Malerierne, Stenskulpturerne og Grafikken. Hvert formidlingsnedslag rummer en kort tekst, der kan læses højt af dig eller eleverne selv. Teksten er fulgt op af et par spørgsmål, som kan lægge op til samtale for en samlet klasse eller i mindre grupper.

Derudover vil hvert formidlingsnedslag rumme kreative øvelser, som kan bruges i udstillingen. Hver øvelse er vist med et Heerup-symbol, som indikerer hvilken type opgave det er (se oversigten nederst på siden).

Til slut rummer hæftet også plads til noter, skitser, samt forslag til efterbejdning derhjemme.

God fornøjelse med undervisningsmaterialet. Husk at lægge lånte blyanter og tegneunderlag på plads efter brug. Vi håber I får en god oplevelse i udstillingen.

*Formidlingsteamet,
Kunsten Museum of Modern Art, Aalborg*

Heerup-symbolerne ud for de enkelte opgaver, fortæller hvilken type opgave det drejer sig om.

= samtale

= bevægelse

= foto

= tegne og skrive

= se og gør

Velkommen i udstillingen

Henry Heerup – hvad skulle vi gøre uden fantasien?

På Kunsten er vi stolte over at kunne præsentere over 160 værker fra Henry Heerups (1907-1993) mangeårige kunstneriske liv. Udstillingen indeholder blandt andet malerier, stensulpturer, skraldemodeller, grafik og derudover børnebøger, noder, juleplatter, plakater m.m.

Henry Heerup er en original i dansk kunsthistorie og er kendt for sit farverige og symbolfyldte udtryk.

Henry Heerups tilgang til den skabende proces, var helt sin egen og tog sit udspring i kolonihavens magiske univers. Tusinder af værker voksede gennem årene frem blandt ukrudt og vildnis. Det er i haven, han viser omsorg for naturen og det nære omkring ham. Og det er i haven, han lever livet som en fløjtespillende nisse.

Kig ud i udstillingssalen og fokusér sanserne:

Hvad ser I? Hvad hører I? Hvad tror I, I kommer til at opleve? Hvad tror I, udstillingen vil give jer viden om?

Sådan får alle en god oplevelse på Kunsten:

Regler i udstillingen og på museet generelt – læs dem op for dine elever.

- Vær med til at passe godt på vores kunst. Hold en meters afstand til værkerne.
- I skal gå i samlet flok rundt på museet og bevæge jer roligt.
- Vær bevidste om, at I som flok ikke larmer og forstyrrer museets øvrige gæster.
- Underviseren/de voksne har ansvaret for gruppen.
- Det er ikke tilladt at spise eller drikke i udstillingen.
- Der er altid førstetret til værker og i udstillingen generelt, af dem der har booket forløb med en formidler.

Pladsen

Henry Heerup køber i 1945 en gammel gartnerigrund i Rødovre og får sin egen have, som hurtigt bliver fyldt op. Her kan Henry Heerup arbejde udendørs på både malerier, skraldemodeller og sine stensulpturer. *Pladsen*, som haven blev kaldt, bliver både værksted, galleri og samlingssted og kommer til at betyde meget for Heerups selvforståelse.

Heerup arbejdede i sin have hele året rundt. I sommerhalvåret var det ofte i bar overkrop og ude i solens livgivende

stråler i gang med at male. Om vinteren pakkede Heerup sig godt ind i varmt tøj og huggede sine stensulpturer. På den måde kunne han være ude, udnytte den smule dagslys der var og samtidig holde varmen.

I kan finde et stort foto fra Henry Heerups have på skydedøren ved indgangen til udstillingen. Kig godt på fotoet og brug følgende spørgsmål til en fælles samtale:

På hvilken måde ligner Henry Heerups have, de haver du kender? Hvordan skiller den sig ud? Kunne du tænke dig sådan en have? Hvorfor/hvorfor ikke?

Tegn din drømmehave her i tegnefeltet. Hvad skal haven indeholde, for at være et godt sted for dig og de aktiviteter du vil lave? Tegn et udsnit af din drømmehave her i tegnefeltet. Et særligt sted i haven.

Min drømmehave:

Skraldemodellerne

Henry Heerup var samler og tingfinder. Han fandt materialer, der havde mistet deres oprindelige værdi i vej-kanten, på lossepladsen og steder han kom forbi på sin elskede cykel.

Heerup samlede skraldet og satte det sammen på nye måder. Han fandt ud af, at han på den måde kunne besjæle ellers "døde ting" -han kunne give dem liv. Disse figurer kaldte Heerup for *skraldemodeller*.

Mange ting i skraldemodellerne er genkendelige, men flere ting er fra en anden tid. Find materialer og ting, som ikke længere produceres eller har fået nyt design siden Heerups tid.

Find den skraldemodel der har mest "sjæl" i din optik. Gå sammen med en makker. Fortæl hvilken skralde-model du har valgt og hvorfor. Argumentér for, hvad der giver skraldemodellen sjæl.

Gå sammen i par. Find skraldemodellen som ligner en soldat, *Don Quixote*. Kig grundigt på soldatens kropsholdning og vend nu ryggen til og stil dig som ham. Lad din makker bedømme om det er lykkedes dig at efterligne. Byt plads. (Hvis I er mange, kan I sprede jer ud ved at vælge en figur fra et maleri i nærheden og lave samme opgave.)

Malerierne

Heerup blev meget tidligt optaget af at tegne og male. Som 20-årig blev han optaget på Det Kgl. Danske Kunstakademis billedskole (1927-1932).

Han producerede utallige værker, og selvom Heerup skabte både stenskulpturer og linoleumssnit, så har han skabt enorme mængder malerier. Heerup malede i alle tænkelige formater, malede værker på tæpper eller møbeldele, og rammerne var ofte hjemmelavede.

Malerierne startede med en komposition og ud fra denne opstod der farvede felter. Figurene ligger ofte fremme på billedfladen. Helt tæt på os der beskuer værkerne. For Heerup var det ikke så vigtigt at skabe rum og perspektiv i sine malerier. Han var meget mere optaget af at skabe fortællinger.

Symbolerne bliver en måde for Heerup at skabe letforståelige fortællinger. Men selvom symbolikken kan være enkel og vist med fx et hjerte, kors og hjul, så er det ofte livets store oplevelser og spørgsmål, som kærlighed, død og livets gang, Heerup ønsker at fortælle om.

Heerups foretrukne motiver var præget af den nære hverdag. Motiverne kredser især om familie, kærlighed, børnenes leg, naturen og dyrene omkring ham. Men der findes også flere værker, hvor Heerup har haft fokus på samfundsmæssige problemstillinger eller kritik af samfundet.

Farverne er klare og stærke. Heerup blandede både farverne på paletten og direkte på maleriet.

Kig på maleriet *Vanløse-madonna* som forestiller Heerups første kone Mille. Kig på værket *Kvindesolen skinner*, som forestiller Heerup med sin familie. Hvordan synes du Heerup fremstiller sin familie i disse malerier?

Motiv-jagt: Heerup har skabt mange farverige og glade værker, men kan du finde de værker eller elementer i nogle af værkerne, som viser en mere alvorlig side af Henry Heerup? Hvad viser de mon? Kom med dine bud på, hvad Henry Heerup var optaget af.

Farvepalet: Heerup er kendt for sit farverige univers. Gå på jagt efter din yndlingsfarve i udstillingen eller en særlig farvekombination. Tag et foto af farven/farverne. Udprint fotoerne hjemme. Lav en udstilling med jeres Heerup-farvepalette.

Kig på værket: *Nissens hemmelighed*.
Hvad hvisker nissen i Heerups øre?
Skriv på linjerne, hvad nissen hvisker.

Udsnit af værket *Nissens Hemmelighed*

Gå på jagt efter Heerups såkaldte blande-motiver, som er figurer, der er sat sammen på en ny måde. Tegn mindst et her på siden.
Du kan også designe dit eget blandemotiv (Der er mere tegneplads på side 10).

Eksempel på blande-motiv:
Se på udsnittet fra maleriet *Paraply Madonna*. Kan du se et slags hjul som har et kors påsat? Korsets akse bliver til et lyn. Dette er med Heerups ord et blande-motiv.

Et blandemotiv:

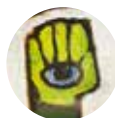
Stenskulpturerne

Henry Heerup holdt meget af at hugge i sten, så meget at hans venner kaldte ham for Hugga. Når Heerup huggede i sten, tog han udgangspunkt i stenens sjæl. Han havde dermed ikke en plan om, hvordan han ville omforme stenen, men tog i stedet udgangspunkt det væsen, han kunne fornemme boede i stenen. Han kaldte granit-stenen for *naturens hårdkogte æg*.

Henry Heerup huggede for det meste sine stenskulpturer om vinteren udenfor i sin have. Det var et hårdt fysisk arbejde

og derved kunne han holde sig varm. Når mørket var ved at falde på, pakkede han de ufærdige stenskulpturer ind for natten.

Jellingestenen optog Heerup meget. Han syntes det var et meget vigtigt stykke kunst og Danmarkshistorie. Henry Heerup blev også meget inspireret af af mønsteret på stenen.

Heerup forstod i særlig grad at fange stenens sjæl. Hvilken sten får du allermost lyst til at røre ved og hvorfor? (Du må selvfølgelig ikke røre ved stenene)

Kig på stenskulpturerne. Tal sammen om de væsner, I kan se. Gå sammen i makkerpar. Stil jer et sted i udstillingsrummet, hvor der er god plads. Den ene skal nu være sten og sidde sammenkrøbet. Den anden skal være skulptør. Skulptøren går i gang med at forme en skulptur ud af "stenen". Når alle er færdige, skal skulptørerne se på de færdige skulpturer. Tal om hvad de forestiller. Herefter bytter I roller.

Tegn din yndlingsstenskulptur her og skriv en kort begrundelse.

Grafik

Linoleum var Heerups foretrukne materiale om vinteren, når han ikke længere kunne hugge i sine stensulpturer udenfor. Han trak indenfor og snittede i linoleum i de mørke vinteraftner. Heerup fandt glæde ved, at linoleummet skabte gode muligheder for at fortælle historier.

Heerups linoleumssnit var ofte sort-hvide og viste ifølge Heerup vintermånedernes kontrast - vekslen mellem lys og mørke. Motiverne og billedernes komposition ligner til forveksling maleriernes, men processen med at skabe linoleumsværkerne var en helt anden. Billedet blev tegnet op og skåret ud med knive i linoleummet.

Henry Heerup arbejdede også på lito-grafisten (kalksten som er slebet flade), som han købte brugte fra en trykker han kendte.

Henry Heerup er kendt for at ville skabe kunst for folket – for alle mennesker. Heerup syntes også det var vigtigt at vise folk, at kunsten findes overalt og at man selv kan skabe kunst. Heerup syntes, at folk skulle have mulighed for at købe kunst og netop den grafiske værkproduktion gav mulighed for at trykke flere eksemplarer. Derved kunne man holde priserne nede, så flere kunne købe Henry Heerups værker. Kender I mon nogen der ejer et Heerup-værk?

I udstillingen har I oplevet Heerups farverige univers. Hvad betyder det for jeres oplevelse af Heerups værker, når de er i sort-hvid?

Stil jer foran væggen med de grafiske værker ved udgangen af udstillingen. Tæl hvor mange kors der findes i værket .....

Til allersidst...

Tag en selfie foran dit yndlingsværk fra udstillingen. Gå sammen med en makker og fortæl din makker, hvorfor du har valgt netop det værk. Giv mindst tre begrundelser. Når I kommer hjem, kan I lave en fælles udstilling med jeres selfies.

Dine noter og tegninger:

Forslag til aktiviteter

Hvis I har fået mod på at arbejde videre med Henry Heerup, har vi her en række forslag til aktiviteter, I også kan lave her på museet.

Alrummet

I *Alrummet* finder I et lille univers af sansindtryk. Kig, mærk, føl og gå på opdagelse i Henry Heerups tingfinder-verden. I vil også kunne lave en kreativ aktivitet i Alrummet.

Udstillingen

I udstillingen *Henry Heerup – Hvad skulle vi gøre uden fantasien?* Kan I finde formidlingsarket der er lavet til udstillingen. Formidlingsarket giver viden om udvalgte værker i udstillingen.

Jeres vægge

– folkets Heerup-udstilling

Udenfor udstillingen (til venstre, om hjørnet) kan man finde en anden type udstilling, som er blevet til i kraft af lån fra danskere, som har ønsket at vise deres meget forskellige Heerup-værker. Her kan I bl.a. se på tatoveringer, litografier og en lampe. Til værkerne følger der også en tekst der beskriver ejernes oplevelse med deres værk.

Filmen Et år med Henry

Filmen *Et år med Henry* kan ses i udstillingen og varer 12 min. Man kan også finde filmen på Filmstriben og se den derhjemme.

Book en workshop i Kunst-Lab

Har I lyst til at komme i værkstedet og arbejde i dybden med linoleumssnit eller en anden trykmetode, så kan I booke en tre-timers workshop på www.kunsten.dk/undervisning.

NB Der kan være bookede forløb i både Kunst-Lab og Alrummet.

